

Nr.	Umsagnaraðili	Efnisatriði	Athugasemd	Viðbrögð	Kafli
1	Umhverfisstofnun	Inngangur	Fram kemur í greinargerð að Stakksberg ehf. er rekstraraðili en skv. athugun Umhverfisstofnunar er það fyrirtæki ekki enn í fyrirtækjaskrá og telur stofnunin að skráð heiti fyrirtækis og kennitala, líkt og það er skráð í fyrirtækjaskrá, ætti að fylgja með greinargerð. Starfsleyfi Sameinaðs Silikons hefur verið fært yfir á EB0117 ehf. kt: 590517-1940.	Ferli við skráningu fyrirtækisins undir nýju heiti var hafið fyrir auglýsingu draga tillögu að matsáætlun en ekki lokið. Starfsleyfið var fært á Stakksberg þann 4. júlí 2018.	1
2	Umhverfisstofnun	Reglugerðir	Umhverfisstofnun vekur athygli á því að ný reglugerð nr. 550/2018 um losun frá atvinnurekstri og mengunarvarnaeftirlit með niðurfellingu fyrri reglugerða nr. 785/1999 um starfsleyfi fyrir atvinnurekstur sem getur haft í för með sér mengun og nr. 786/1999 um mengunarvarnaeftirlit. Ennfremur á bls. 21. er vitnað í reglugerð nr. 251/2002 en sú reglugerð er niðurfalinn með reglugerð nr. 920/2016 um brennisteinsdíoxíð, köfnunarefnisdíoxíð og köfnunarefnisoxíð, bensen, kolsýring, svifryk og blý í andrúmsloftinu, styrk ósons við yfirborð jarðar og um upplýsingar til almennings	Tilvísanir í reglugerðir verða uppfærðar þar sem það á við í samræmi við ábendingarnar.	
3	Umhverfisstofnun	Almennt	Greinargerð er uppsett á þann hátt að farið er yfir sögu verksmiðjunnar í hverjum kafla auk þess sem fjallað er um núverandi áætlun rekstraraðila. Þó Umhverfisstofnun geti séð kosti þess að farið sé yfir þessa sögu þá gerir það lestur greinargerðar erfiðari þar sem oft er óskýrt hvort átt sé við áætlanir fyrrum rekstraraðila eða núverandi áform. Telur stofnunin að skýrara væri ef saga verksmiðjunnar sé tekin fyrir í einum undirkafla en restin af greinargerðinni sé einungis umfjöllun um fyrirhugaðar úrbætur á verksmiðjunni eins og staðan er í dag.	Uppsetningu tillögu að matsáætlun hefur verið breytt til að koma til móts við þessa ábendingu. Nú er fjallað um forsögu málsins í sérstökum kafla og eingöngu fjallað um það sem á við nýtt mat í kafla um mat á umhverfisáhrifum.	
4	Umhverfisstofnun	Tilgangur og markmið	Umhverfisstofnun bendir á að stofnunin gerði ekki kröfu um ákveðnar aðgerðir heldur samþykkti úrbótaáætlun sbr. bréf dags. 19. janúar 2018. Ennfremur vekur stofnunin athygli á því að ekki sé tekið fram að megin markmið endurbóta kísilvernsins sé að lágmarka umhverfisáhrif á nærumhverfið og draga úr óþægindum fyrir næstu íbúa.	Úrbótaáætlun framkvæmdaraðila var samþykkt af Umhverfisstofnun með ákveðnum skilyrðum og endurræsing ofns er m.a. háð skriflegu leyfi stofnunarinnar. Texta í kafla um tilgang og markmið framkvæmdanna hefur verið breytt með hliðsjón af athugasemd til að draga markmiðin betur fram.	1.2
5	Umhverfisstofnun	Leyfi	Rekstraraðili hefur óskað eftir því við Skipulagsstofnun að endurbætur kísilverksmiðjunnar í Helguvík fari beint í mat á umhverfisáhrifum og var það samþykkt þann 20. apríl sl. Umhverfisstofnun minnir á að endurræsing á kísilverinu í Helguvík er leyfisskyld hjá stofnuninni auk þess sem hún er umsagnaraðili í matsferli framkvæmdar.	Í kafla 2.6 í drögum tillögu að matsáætlun kom fram að stofnunin hefði áréttað að óheimilt yrði að endurræsa ljósbogaofninn nema með skriflegu leyfi hennar og í kafla 1.4 kemur fram að endurskoða þurfi starfsleyfi verksmiðjunnar sem Umhverfisstofnun veitir.	1.6

Nr.	Umsagnaraðili	Efnisatriði	Athugasemd	Viðbrögð	Kafli
6	Umhverfisstofnun	Leyfi	Umhverfisstofnun minnir á skv. 2. gr. iðnaðarlaga nr. 42/1978 er starfsemin háð iðnaðarleyfi hjá sýslumanni og ber framkvæmdaraðila að ganga úr skugga um að starfsemin hafi öll tilskilin leyfi til rekstrar. Skv. álitni ríkisendurskoðunar (Kísilverksmiðja Sameinaðs Sílikons hf. Aðkoma og eftirlit stjórnvalda, maí 2018) fellur verksmiðjuíðnaður undir iðnað sem krefst iðnaðarleyfis.	Í skýrslu ríkisendurskoðunar kemur fram að útgáfa iðnaðarleyfis eigi að vera ein forsenda gildistöku starfsleyfis Vinnueftirlitsins skv. lögum nr. 46/1980 um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum og er vísað til þess með þeim hætti í breyttum texta tillögu að matsáætlun.	1.6
7	Umhverfisstofnun	Áætlun um úrbætur	Umhverfisstofnun bendir á að hlutverk neyðarskorsteinar voru upphaflega nýttir til að dreifa mengun en hafa í seinni tíð verið nýttir til að vernda pokasíuhús líkt og fjallað er um á bls 8. í greinargerð.	Skorsteinar eru í öllum tilfellum settir upp til að bæta dreifingu útblásturs. Neyðarskorsteinar eru notaðir til að dreifa útblæstrinum betur í þeim undantekningartilfellum þegar afsogsloftið hefur ekki farið í gegnum einhvers konar hreinsun s.s. síuvirki, vegna þess að það geti skemmt hreinsibúnaðinn við ákveðnar aðstæður, t.d. síupoka við hátt hitastig eða síupokahús við skilyrði til sýrumyndunar. Markmiðið hlýtur alltaf að vera að lágmarka notkun á slíkum neyðarráðstöfunum en erfitt er að útiloka alveg að slíkar aðstæður geti skapast.	2.2.5
8	Umhverfisstofnun	Áætlun um úrbætur	Stofnunin telur að fjalla þurfi nánar um niðurstöður líkanreikninga á dreifingu VOC efna og áhrif þeirra á svæði í nágrenni við kísilverið en gert er í kafla 2.5. bls. 8 í greinargerð.	Til stendur að reikna dreifingu VOC efna að nýju í sama líkani og dreifing annarra mengunarefna verður reiknuð. Í frummatsskýrslu verður gerð grein fyrir niðurstöðum útreikninga.	2.2.5
9	Umhverfisstofnun	Áætlun um úrbætur	Stofnunin telur að í frummatsskýrslu ættu að koma fram áætlaðar tímasetningar úrbóta í töflum 2.3 og 2.4 (bls. 9) greinargerðar auk útskýringa eða umfjöllunar á tímasetningum úrbóta.	Allar úrbætur sem varða umhverfisáhrif eða skilyrði Umhverfisstofnunar verða framkvæmdar áður en rekstur verður hafinn að nýju. Úrbætur sem varða meira virði framleiðslunnar og hagkvæmni í rekstri verður farið í eins fljótt og unnt er. Fjallað verður nánar um fyrirhugaðar úrbætur í frummatsskýrslu.	2.2.5
10	Umhverfisstofnun	Áætlun um úrbætur	Umhverfisstofnun minnir á að neyðaráætlun sem tekur fyrir nýtingu á sængursteypu í neyðartilfellum ætti að vera aðgengileg fyrir endurræsingu kísilvers auk þess sem stofnunin minnir á að slík áætlun er hluti af umhverfisstjórnunarkerfi starfseminnar.	Í frummatsskýrslu verður fjallað nánar um tilvik þar sem t.d. þarf að grípa til sængursteypu og notkun neyðarskorsteins sem verður þá innlegg í gerð neyðaráætlunar sem hluti af umhverfisstjórnunarkerfi.	2.2.5
11	Umhverfisstofnun	Framkvæmda áætlun	Umhverfisstofnun bendir á að tímaáætlun mats á umhverfisáhrifum framkvæmdar og starfsleyfisveitingu hennar er þröng. Starfsleyfi rekstraraðila mun fara í endurskoðun hjá	Gert hefur verið ráð fyrir tíma af þeirri lengd sem Umhverfisstofnun nefnir vegna endurnýjunar starfsleyfis og hefur	3.1

Nr.	Umsagnaraðili	Efnisatriði	Athugasemd	Viðbrögð	Kafli
			stofnuninni sem mun taka um 4-6 mánuði. Bendir stofnunin á að búið sé að innleiða nýtt skjal bestu aðgengilegu tækni („Best available techniques (BAT) conclusions, under Directive 2010/75/EU of the European Parliament and of the Council, for the non-ferrous metals industries“ sem birt var í „Official Journal of the European Union“ þann 13. júní 2016) frá útgáfu fyrra starfsleyfis. Starfsleyfi er margra mánaða vinna þar sem stofnunin hefur margar starfsleyfisumsóknir samtímis. Umhverfisstofnun vill vekja athygli á því að skv. 2. m.gr. 17. gr. laga nr. 106/2000 um mat á umhverfisáhrifum er: „[...] framkvæmdaraðila heimilt, að fengnu samþykki Skipulagsstofnunar, að vinna matsáætlun í samráði við starfsleyfisveitanda þannig að á sama tíma verði unnið að matsskýrslu og starfsleyfi“	Skipulagsstofnun samþykkt fyrir sitt leyti að mat á umhverfisáhrifum verði unnið á sama tíma og starfsleyfi.	
12	Umhverfisstofnun	Fyrirhugaðar breytingar og viðbætur	Umhverfisstofnun telur mikilvægt að í kafli 3.2.2. matsáætlun og sérstaklega í frummatsskýrslu sé gefin mjög nákvæm útskýring á öllum þeim viðbótum sem listaðar eru á bls. 13.	Í kafla 3.2.2 í tillögu að matsáætlun er vísað til kafla sem fjallar um forsöguna og þar eru nánari lýsingar á atriðum í listanum. Nánar verður fjallað um þessi atriði í frummatsskýrslu eins og fram kemur.	3.2.2
13	Umhverfisstofnun	Framleiðsluferlar	Þá segir einnig: „Í frummatsskýrslu verður gerð grein fyrir hvað felst í úrbótunum“. Umhverfisstofnun telur jákvætt ef drög af slíkri umfjöllun verði strax í tillögu að matsáætlun.	Talið er að nægilega mikið sé fjallað um þessi mál í tillögu að matsáætlun en umfjöllun í frummatsskýrslu verður ítarlegri.	3.2.3
14	Umhverfisstofnun	Framleiðsluferlar	Umhverfisstofnun bendir á að kæling á afsogi frá ljósbogaofni er ekki í formi varmaskipta líkt og sýnt er á mynd og í texta á bls. 14. Slíkt kerfi kann að hafa verið í upphaflegum áætlunum kísilverisins í Helguvík en varð svo ekki. Þess í stað eru kælislaufur þar sem útblástur er kældur með loftkælingu en ekki vatnskælingu með varmaskiptum líkt og segir á bls. 14. Hins vegar er ofninn sjálfur kældur með varmaskiptum og er sjór nýttur við þá kælingu. Stofnunin telur mikilvægt að allar tæknilegar útfærslur búnaðar til útskýringa í matsáætlun og matsskýrslu framkvæmdar þurfa að vera í samræmi við þá tækni sem til staðar er í kísilverinu í Helguvík.	Upphaflega stóð til að kælingin yrði með því móti sem lýst er og búnaðurinn er hannaður til að hægt verði að skipta um fyrirkomulag kælingar ef eftirspurn yrði eftir heitri gufu. Athugasemdin er því réttmæt og hefur texta verið breytt auk skýringarmyndar. Ofninn er kældur með varmaskipti sem byggir á notkun grunnvatns sem dælt er upp á lóðinni en ekki sjávar eins og upphaflega var áætlað.	3.2.3
15	Umhverfisstofnun	Aðrir framkvæmdakostir	Á bls. 15 er fjallað um að fyrirhuguð matsskýrsla mun ekki fjalla um núllkost líkt og gert var í fyrra mati á umhverfisáhrifum kísilverksmiðjunnar í Helguvík: „Fyrirhuguð framkvæmd sem fjallað verður um í mati á umhverfisáhrifum snýst ekki um að ræsa nýja verksmiðju heldur eingöngu um endurbætur á verksmiðju sem að hluta til er nú þegar risin. Í frummatsskýrslu	Núllkostur felur í sér að ekkert er aðhafst, sbr. reglugerð um mat á umhverfisáhrifum. Kísilverið er risið og fær ekki endurnýjað starfsleyfi nema fullnægjandi breytingar verða gerðar. Ef ekki verður af frekari rekstri verður verksmiðjan rifin sbr. umsögn UST. Í núverandi	3.3

Nr.	Umsagnaraðili	Efnisatriði	Athugasemd	Viðbrögð	Kafli
			vegna endurbóta á kísilverksmiðjunni verður ekki fjallað um aðra framkvæmdakosti“. Umhverfisstofnun telur að umfjöllun um valkosti sé mikilvæg í matsferli og ætti því að vera fjallað um mismunandi valkosti við í matsskýrslu framkvæmdar endurbóta á umræddu kísilveri. Fjalla þarf um mismunandi tæknilausnir, sviðsmyndir, mismunandi aðferðir til að lágmarka lyktarmengun. Þá telur stofnunin að fjalla þurfi um þann valkost að endurræsa verksmiðjuna ekki þ.e. áhrif vegna niðurrifs og annarra þátta.	stöðu þarf í öllum tilfellum að aðhafast eitthvað. Fjallað verður um þann kost að hefja ekki rekstur verksmiðjunnar að nýju í frummatsskýrslu og hefur texta í kafla 3.3 í tillögu að matsáætlun verið breytt.	
16	Umhverfisstofnun	Loftgæði	Umhverfisstofnun bendir á að ekki nægi að stefna að því heldur eru BAT ákvæði í öllum nýjum starfsleyfum stofnunarinnar sem rekstraraðila er skylt að fylgja.	Texta hefur verið breytt í samræmi við athugasemd.	6.2.1
17	Umhverfisstofnun	Loftgæði	Umhverfisstofnun telur skýrt að forsendur umhverfismatsins frá árinu 2013 hafa breyst að umtalsverðu leyti (bls. 21) þar sem sérstaklega þarf að endurmeta lyktarmengun og loftgæði vegna starfseminnar.	Þetta kemur fram í drögum tillögu að matsáætlun.	6.2.1
18	Umhverfisstofnun	Gróður og dýralíf	Umhverfisstofnun minnir á að gildandi lög um náttúruvernd eru nr. 60/2013 og hafa tekið yfir eldri lög nr. 44/1999 líkt og vitnað er í á bls. 27 greinargerðar.	Eingöngu er vitnað til eldri laga þar sem fjallað er um fyrri matsskýrslu frá 2013.	2.1.4
19	Umhverfisstofnun	Gróður og dýralíf	Umhverfisstofnun telur með hliðsjón af rökum um óveruleg áhrif kísilvernsins í Helgúvík á dýralíf í fyrra matsferli (kafla 6.3 í frummatsskýrslu Stakksbraut 9 á bls 43, 2013) þar sem stuðst var við rannsóknir á áhrifum stóriðju í Reyðarfirði á dýralíf ekki fullnægjandi og telur stofnunin að gera þurfi betri grein fyrir áhrifum starfseminnar á dýralíf, einkum sjófuglalíf.	Í frummatsskýrslu verða notuð gögn um fugla frá athugun við Helgúvík í tengslum við mat á umhverfisáhrifum álvers Norðuráls í Helgúvík frá 2006 ásamt gögnum frá Náttúrufræðistofnun Íslands um sjófugla í Hólmsbergi. Fjallað verður um áhrif verksmiðjunnar á fugla, einkum sjófugla.	6.2.4
20	Umhverfisstofnun	Gróður og dýralíf	Umhverfisstofnun vekur athygli á því að nýr valisti fugla er væntanlegur frá Náttúrufræðistofnun Íslands (NÍ) en drög af honum voru kynnt dags. 22. september 2017. Vænlegast er að miða við nýjasta válista við greiningu á áhrifum framkvæmdar á fuglalíf sérstaklega þar sem „[v]erksmiðjan er í jaðri mikilvægs svæðis fyrir sjófugla“ (bls. 28) að mati Umhverfisstofnunar. Því telur stofnunin að vert sé að uppfæra umfjöllun í frummatsskýrslu um áhrif framkvæmdar á fuglalíf með hliðsjón af nýjum válista.	Válisti um fugla 2018 lá ekki fyrir við ritun draga að matsáætlun. Hann hefur nú verið birtur og verður notaður sem viðmið við mat á umhverfisáhrifum.	6.2.4
21	Umhverfisstofnun	Lífríki sjávar	Umhverfisstofnun vill benda rekstraraðila á lög um stjórn vatnamála nr. 36/2011 sem taka m.a. til strandsjávar og að vert sé að fjalla um áhrif þeirra á fyrirhugaða framkvæmd í frummatsskýrslu framkvæmdar. Þá segir í greinargerð: „Hitastig	Í frummatsskýrslu verður fjallað um magn og hitastig vatns sem leitt er í fráveitu Reykjanesbæjar og þaðan til sjávar. Lagt verður mat á líkleg áhrif með tilliti til viðmiða úr	6.2.5

Nr.	Umsagnaraðili	Efnisatriði	Athugasemd	Viðbrögð	Kafli
			kælivatns sem rennur frá kerfinu hefur hæst mælst um 36°C, sem leiðir af sér að hitamunur á vatni inn á kerfið og vatni út hefur farið í 29°C í stað 10°C, eins og kom fram í matsskýrslu Stakksbrautar 9 ehf. Eins og fram hefur komið eru ekki til umhverfisviðmið um losun varma í sjó en samkvæmt gæða- og umhverfismarkmiði um fráveitur og skólp í ám og vötnum skal hámarkshitabreyting af völdum frárennslis vera innan við 2°C utan þynningarsvæðis“ (bls. 29). Umhverfisstofnun telur mikilvægt að í frummatsskýrslu sé ítarlega fjallað um fráveitu kælivatns í strandsjó með hliðsjón af ofangreindri reglugerð nr. 36/2011 og gæðamarkmiðum þeirra vatnshlota. Ennfremur telur Umhverfisstofnun að koma þurfi fram hversu mikið kælivatn er leitt til sjávar frá starfseminni.	reglugerð um fráveitur og skólp eins og fram hefur komið og einnig viðmiða úr lögum um stjórn vatnamála.	
22	Umhverfisstofnun	Umhverfisstjórnunarkerfi	Umhverfisstofnun telur að gæðakerfi og umhverfisstjórnunarkerfi (EMS) ætti að vera innleitt strax við endurræingu kísilverksins.	Vísað er til texta úr úrbótaáætlun (kafli 2.2.5.2 en áður 2.5.2) sem send var í desember 2017 með viðbótum frá janúar 2018 en einnig kemur fram í kafla 2.2.6 (áður 2.6) að Umhverfisstofnun setti sem skilyrði að unnið yrði eftir umhverfisstjórnunarkerfi strax við gangsetningu.	2.2.5, 2.2.6
23	Umhverfisstofnun	Umhverfisstjórnunarkerfi	Umhverfisstofnun telur nauðsynlegt að í frummatsskýrslu vegna breyttrar framkvæmdar verði farið ítarlega yfir mótvægisáðgerðir til að draga úr áhrifum loftmengunar sem part af umhverfisstjórnunarkerfi (EMS) rekstraraðila.	Farið verður ítarlega yfir mótvægisáðgerðir vegna loftmengunar í frummatsskýrslu. Orðalag í tillögu að matsáætlun hefur verið aðlagð að athugasemd. Unnið verður eftir umhverfisstjórnunarkerfi frá gangsetningu verksmiðju.	6.2.1
24	Reykjanesbær	Loftgæði	Vísað er til kafla um áætlun um úrbætur og loftdreifilíkans sem notað var til að reikna dreifingu VOC-efna sem talin eru vera orsök lyktar. Í umsögninni segir að líkanið hafi væntanlega byggt á gögnum frá Keflavíkurlugvelli en afla þurfi sambærilegra gagna fyrir Helguvík og kanna áhrif landslags á vindstefnu og vindstyrk.	Ákveðið hefur verið að fá Vatnaskil til að endurreikna dreifingu á VOC-efnum en áður hefur norskur ráðgjafi reiknað þá dreifingu í einfaldara líkani en Vatnaskil er að nota. Í líkani Vatnaskila er veður aðlagð að landslagi á hverjum stað.	2.2.5, 6.2.1
25	Reykjanesbær	Neyðarskorsteinn	Tekin hafi verið ákvörðun um neyðarskorstein en ráðgjafi hafi ekki mælt með þeirri lausn og ekki sé rökstutt að hann geri raunverulegt gagn.	Umhverfisstofnun hefur sett uppsetningu neyðarskorsteins sem lokið yrði fyrir endurræingu ofns kísilverksmiðjunnar sem skilyrði fyrir því að hún fallist á úrbótaáætlun, sbr. bréf stofnunarinnar frá 19. janúar 2018. Ekki er deilt um gagnsemi neyðarskorsteins við dreifingu á útblæstri í þeim tilvikum þegar ekki	2.2.5, 2.2.6, 6.2.1

Nr.	Umsagnaraðili	Efnisatriði	Athugasemd	Viðbrögð	Kafli
				er hægt að taka afsogsloftið í gegnum síuvirkið en neyðarskorsteinninn hefur önnur umhverfisáhrif svo sem á losun á ryki og á ásynd og áherslan verður alltaf á að koma rekstri verksmiðjunnar í það horf að notkun neyðarskorsteins verði í algjöru lágmarki. Þá þarf að greina aðstæður og setja vinnureglur fyrir tilvik þegar nota á neyðarskorsteininn.	
26	Reykjanesbær	Eignarhald lóðar	Fram komi að kísilverksmiðjan sé á iðnaðarlóð sem tilheyrir Stakksbraut 9 en þinglýstur eigandi skv. Þjóðskrá Íslands þann 04.06.18 sé EB0117 ehf.	Iðnaðarlóðin sem verksmiðjan stendur á er að Stakksbraut 9 í Helguvík í Reykjanesbæ eins og átti að segja í kafla 3.2.1 í drögum að tillögu. Texta hefur verið breytt til að forðast misskilning. Hins vegar stóð í kafla 5.4 í drögum tillögu að matsáætlun að verksmiðjan standi á leigulóð í eigu Reykjaneshafnar en það er ekki rétt þar sem um eignarlóð er að ræða og Stakksberg er nú skráður eigandi. Texta um eignarhald á lóð hefur verið breytt.	3.2.1, 5.4
27	Reykjanesbær	Skipulag	Mannvirki séu ekki í samræmi við gildandi deiliskipulag og umfang og yfirbragð mannvirkis þurfi að vera fullljóst áður en nýtt deiliskipulag væri unnið.	Unnið er að breytingum á áætlunum um fyrirkomulag mannvirkja innan lóðar í seinni áföngum verksmiðjunnar. Óskað verður eftir samstarfi við sveitarfélagið við breytingu á deiliskipulagi svæðisins en núverandi mannvirki eru ekki öll í samræmi við gildandi skipulag eins og fram kom í drögum tillögu að matsáætlun.	5.2
28	Reykjanesbær	Loftgæði	Ekki sé lýst viðleitni til að finna orsök mengunar þar sem vísað er til óþæginda íbúa Reykjanesbæjar eða aðferðum til að gagnreyna úrvinnslu sýna. Endurtaka eigi sama leikinn en gera aðeins betur sem hljómi ekki sannfærandi.	Ekki er talið mögulegt að leita að orsök óþæginda sem íbúar urðu fyrir á meðan verksmiðjan er ekki í rekstri. Fara þarf yfir vöktunaráætlun og gera frekari mælingar þegar rekstur verður hafinn að nýju. Niðurstöður mælinga benda til að styrkur þekktra mengunarefna í andrúmslofti frá verksmiðjunni hafi verið innan allra viðmiðunarmarka reglugerða á meðan á rekstri stóð. Á sama tíma er ljóst að reksturinn var að mörgu leyti ekki í því horfi sem ásætlanlegt getur talist sem leiddi til að hitastig í ofni var ekki nægilega hátt í of mörgum tilfellum. Þetta olli losun á óæskilegum	6.2.1

Nr.	Umsagnaraðili	Efnisatriði	Athugasemd	Viðbrögð	Kafli
				efnum í meira magni en við eðlilegan rekstur og verri dreifingu þeirra.	
29	Reykjanesbær	Ásýnd	Ásýnd mannvirkis sé í engu samræmi við kynningargögn. Ný gögn þurfi að vinna frá grunni og ekki sé nóg að vinna með sjónarhorn í götuhæð heldur þurfi að miða við 2. til 3. hæð íbúðarhúsa þar sem ásýnd verði könnuð úr byggð. Einnig þurfi að velja myndir frá gönguleiðum á helstu útivistarsvæðum. Færa þurfi sterk rök fyrir neyðarskorsteini því hann verði mjög áberandi. Áætlað umfang og yfirbragð mannvirkis þurfi að vera mjög nálægt endanlegri útfærslu.	Í drögum tillögu að matskáætlun kemur fram að núverandi mannvirki verksmiðjunnar hafi ekki verið í samræmi við það sem kom fram í fyrri matsskýrslu frá 2013 og áhrif núverandi og fyrirhugaðra mannvirkja verði metin að nýju. Staðir þar sem myndir verða teknar til að meta áhrif á ásýnd hafa ekki verið endanlega valdir og tekið verður tillit til athugasemdar við valið.	6.2.2
30	Vinnueftirlitið	Leyfi	Fyrirtækinu Stakksberg ehf. ber að sækja um nýtt leyfi til Vinnueftirlitsins fyrir kísilverksmiðjuna.	Sótt verður um nýtt leyfi til Vinnueftirlitsins.	1.6
31	Vinnueftirlitið	Leyfi	Leggja þarf fyrir Vinnueftirlitið fullnægjandi teikningar og áætlun um byggingu fullnægjandi skrifstofu- og starfsmannaaðstöðu.	Unnið er að áætlunum um byggingu á aðstöðu fyrir starfsmenn og skrifstofu til framtíðar í stað þeirra tímabundnu lausna sem hafa verið í notkun.	1.6
32	Vinnueftirlitið	Framkvæmda-lýsing/ úrbætur	Telur að ekki eigi að framkvæmda sængursteypu en ef slíkt sé nauðsynlegt í neyðartilfellum verði að tryggja fullnægjandi loftræsingu.	Ekki er talið að hægt sé að útiloka alveg að grípa þurfi til steypu í sæng þó markmiðið verði að halda því í algjöru lágmarki. Loftræsing viðkomandi svæðis er til skoðunar og Umhverfisstofnun setti skilyrði og fyrirvara um frekari upplýsingar varðandi hönnun á afsogsbúnaði vegna sængursteypu þegar hún féllst á úrbótaáætlun framkvæmdaraðila í bréfi dags. 19. janúar 2018.	2.2.5.4
33	Vinnueftirlitið	Leyfi/úrbætur	Mikil áhersla á að þjálfun starfsmanna verði fullnægjandi áður en starfsemi hefst. Einnig að lokið verði við tæknilegar úrbætur varðandi hönnun og frágang.	Úrbótaáætlun framkvæmdaraðila, bréf til Umhverfisstofnunar dags. 14. des. 2017 sem stofnunin samþykkti með skilyrðum, gerði ráð fyrir að skjalfest yrði ákveðin aukin þjálfun starfsmanna í vinnulýsingum og rekstri. Þessi áform verða kynnt Vinnueftirlitinu frekar í tengslum við umsókn um starfsleyfi. Í frummatsskýrslu verður gerð frekari grein fyrir þeim útbótum sem ráðast á í fyrir endurræsingu ofns kísilverksmiðjunnar.	2.2.5, 2.2.6
34	Vinnueftirlitið	Leyfi/úrbætur	Áður en verksmiðjan verður sett í gang þarf að vera lokið við öll mál sem þegar eru kröfur um af hálfu Vinnueftirlitsins.	Lokið hefur verið við öll mál sem tengjast framkomnum athugasemdum Vinnueftirlitsins utan athugasemdar við hæð á gólfi í	2.2.5, 2.2.6

Nr.	Umsagnaraðili	Efnisatriði	Athugasemd	Viðbrögð	Kafli
				mötunarsigti, sem unnið er að í tengslum við fyrirhugaðar framkvæmdir, og varðandi starfsmanna- og skrifstofuaðstöðu sem var í bráðabirgðahúsnæði.	
35	Vinnueftirlitið	Leyfi	Fyrirtækinu ber að hafa fullt samráð við Vinnueftirlitið nægjanlega snemma í ferlinu til að uppfylla kröfur í lögum nr. 46/1980 um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum.	Beint samráð við Vinnueftirlitið verður hafið þegar hönnun úrbótaþátta verður komin lengra á veg og eftirlitið mun fá gögn vegna mats á umhverfisáhrifum til umsagnar.	1.6
36	Veðurstofa Íslands	Staðhættir	Bendir á að fara þurfi yfir umsagnir Veðurstofunnar vegna fyrri skýrslu um mat á umhverfisáhrifum í ljósi þess að vísað er til að fjallað verði um staðhætti og náttúru á svipaðan hátt og í þeirri skýrslu.	Fjallað verður um veðurfar svæðisins í frummatsskýrslu í tengslum við gerð nýrrar loftdreifingarspár og gögn sem hún mun byggja á.	4
37	Veðurstofa Íslands	Loftgæði	Bent á að í fyrri útgáfu fyrri matsskýrslu hafi dreifing efna í andrúmslofti verið röng þar sem vindstefna hafi verið notuð með röngum hætti en þetta hafi svo verið lagað.	Eins og skýrt kemur fram í drögum tillögu að matsáætlun stendur til að gera nýja spá um dreifingu útblásturs í lofti en eingöngu er vísað til eldri gagna í þeim tilgangi að rökstyðja hvaða umhverfisþætti eigi að skoða í nýju mati.	6.1
38	Veðurstofa Íslands	Loftgæði	Bent á mikilvægi þess að nota lengri tímaröð veðurmælinga en einungis 5 ár til að tryggja að tímabilið sé nógu langt til að lýsa eðlilegu veðurfari. Vindrósir í fyrri matsskýrslu (mynd 3.5, Stakksbraut 9 ehf., 2013) sýni að austan og norðanátt voru meira ríkjandi á tímabilinu 2001-2006 en 2006-2011 sem gæti hafa haft áhrif á niðurstöður loftdreifingarútreikninga.	Til stendur að reikna dreifingu útblásturs í þegar uppsettu líkani Vatnaskila af Helguvíkursvæðinu en það byggir á veðurmælingum frá tímabilinu 2000-2004. Fjallað verður um veður þessa tímabils í samanburði við aðrar mælingar á sama svæði í frummatsskýrslu.	6.2.1, 2.1.1
39	Veðurstofa Íslands	Loftgæði	Mikilvægt að vel sé gerð grein fyrir aðstæðum við verstu mögulegu veðurskilyrði, s.s. loftstillum og þurrum dögum að vetri til og mögulegri tíðni slíkra atburða.	Fjallað verður um veðurfar tímabilsins sem reikningar munu byggja á m.t.t. erfiðra skilyrða til dreifingar.	6.2.1
40	Veðurstofa Íslands	Loftgæði	Í ljósi sögunnar væri eðlilegt að gera einnig grein fyrir líklegu ástandi við verstu mögulegu skilyrði í verksmiðjunni, t.d. við óstöðugleika í afli, stöðvun framleiðslu eða endurræsingu ofna.	Fjallað verður um óvenjulegar aðstæður í rekstri verksmiðjunnar, t.d. þegar lykt myndast við bruna við lágan hita sem á sér stað þegar ofn er ekki á fullu afli við endurræsinguna eða niðurkeyrslu.	6.2.1
41	Veðurstofa Íslands	Loftgæði	Nauðsynlegt er að skýrt komi fram hvaða gögn eru notuð og að myndir séu skýrar og auðlæsilegar.	Fram mun koma hvaða gögnum er byggt á og sérfræðiskýrslur munu fylgja í viðauka með frummatsskýrslu.	6.2.1
42	Veðurstofa Íslands	Grunnvatn	Bent á að í ljósi þess að grunnvatnsgeymar á Reykjanesi séu viðkvæmir þar sem grunnvatnslinsan flýtur á sjó, sé mikilvægt að	Fjallað verður um magn vatnstöku innan lóðar verksmiðjunnar í frummatsskýrslu.	3

Nr.	Umsagnaraðili	Efnisatriði	Athugasemd	Viðbrögð	Kafli
			hafa yfirsýn yfir vatnstöku vegna atvinnustarfseminnar í heild sinni.		
43	Náttúrufræðistofnun Íslands	Almennt	Bent á að umsagnir um matsáætlanir séu ekki lögbundið hlutverk stofnunarinnar en hún muni gefa umsögn þegar Skipulagsstofnun sendir tillögu að matsáætlun út til umsagnar.	Athugasemd krefst ekki viðbragða.	
44	Náttúrufræðistofnun Íslands	Almennt	Bendir almennt á nokkrar greinar laga um náttúruvernd nr. 60/2013 og að skoðað verði hvernig framkvæmdirnar samræmist almennum markmiðum laganna og einstökum greinum þeirra.	Lög um náttúruvernd verða notuð sem viðmið og í því felst m.a. það sem fram kemur í athugasemdinni.	
45	Sóttvarnarlæknir	Almennt	Á ekki von á að embættið skili inn athugasemdum enda sé það ekki á verksviði þess. Muni hins vegar fylgjast með áhrifum á heilsu þegar og ef verksmiðjan verður ræst.	Athugasemd krefst ekki viðbragða.	